

Handläggare
Sara Zetterqvist
Telefon: 08-50822333

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-10-24

Klimathandlingsplan 2024-2030

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Klimathandlingsplan 2030 för Stockholms stad konkretiserar stadens arbete med miljöprogrammets klimatmål. Handlingsplanen innefattar fem omställningsområden där Stockholm bedöms ha störst påverkan på miljön samt utmaningar inom klimatomställningen. Planperioden har utökats från tidigare fyra till sex år. Förvaltningen är positiv till förslaget och särskilt till dess ansats att stimulera och stärka samverkan samt dess tydligare integrering av ett rättviseperspektiv både lokalt och globalt. Synpunkter lämnas framförallt för klimathandlingsplanens genomförandeorganisation samt det utökade uppdraget stadsdelsnämnderna kommer att tilldelas under planperioden inom ramen för målet *en rättvis och inkluderande omställning*.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2023 gavs kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsgruppen i uppdrag att revidera gällande Klimathandlingsplan 2020-2023. Kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB har därefter lett arbetet med att ta fram en ny klimathandlingsplan för perioden 2024-2030. Arbetet har genomförts tillsammans med representanter från nämnder och bolagsstyrelser inom staden i arbetsgrupper för respektive målområde. Programmet skickas ut på remiss under perioden 1 juni-25 oktober.

Ärendet

Stockholms stads klimathandlingsplan är ett styrdokument som konkretiserar hur de klimatrelaterade målen, *en rättvis och*

inkluderade omställning och ett Stockholm utan globalt klimatavtryck, i miljöprogrammet ska nås. Staden tar genom handlingsplanen ansvar för att minska sitt globala klimatavtryck samt möjliggör för invånare att utifrån förmåga och livssituation kunna leva hållbart och delta i klimatomställningen. Förslaget till ny klimathandlingsplan har i jämförelse med gällande planperiod fått en utökad genomförandetid från tidigare fyra till sex år. Syftet är att ge bättre planeringsförutsättningar samt harmonisera programmet med nationella och globala miljömål och åtaganden som Agenda 2030, Parisavtalet och det globala ramverket för biologisk mångfald.

Klimatmålen

Stadens Miljöprogram 2030 anger de klimatmål som ska nås för Stockholms klimatomställning. Klimathandlingsplan 2030 är ett styrdokument för Stockholms stads hela organisation som konkretiserar hur de klimatrelaterade målen i miljöprogrammet ska kunna nås. Nedan följer en kort sammanfattning av respektive mål samt vilka delmål som berör stadsdelsnämndernas arbete.

En rättvis och inkluderande omställning innebär att staden behöver ta ett större ansvar, både globalt och lokalt, för att omställningen ska vara rättvis samt för att stärka den sociala hållbarheten. I klimat- och miljöarbetet ska ett rättviseperspektiv integreras och särskild hänsyn ska tas till de grupper som drabbas hårdast av klimatförändringarna. Vidare ska invånare involveras i större utsträckning i klimat- och miljöarbetet. Inom ramen för målområdet finns två delmål som förvaltningen är genomförandeansvarig för vilka är *1.1 Stadens verksamheter stärker en rättvis omställning* och *1.2 Stockholmare är delaktiga i omställningen*.

Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck innebär att staden ska minska utsläppen och samtidigt öka koldioxidinlagringen. Stockholm ska bli klimatpositivt till 2030 och fossilfritt till 2040. Stadens egen organisation ska gå före och bli fossilfri redan till 2030. Både de utsläpp som sker i Stockholm och de utsläpp som sker i omvärlden till följd av stadens, boendes och verksammas konsumtion ska minska kraftigt och halveras till 2030. Särskilt viktiga områden är en minskad klimatpåverkan från måltider och livsmedel, transporter samt en minskad och hållbar plastanvändning. Inom ramen för målområdet finns fem delmål där förvaltningen är genomförandeansvarig vilka är *2.1 Ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040*, *2.3 En fossilfri organisation 2030*, *2.4 Halverad klimatpåverkan från konsumtion* och *2.5 Minskad klimatpåverkan från mat*.

Klimatmålen relaterar även till fler mål i miljöprogrammet däribland mål 5 *Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm* då omställningen till cirkulära flöden är en förutsättning för att minska utsläppen i den takt som krävs till 2030. Vidare kan synergieffekter uppnås i relation till mål 3 *Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem* och mål 4 *Ett klimatanpassat Stockholm* då grönstrukturer binder koldioxid samt lindrar effekterna av skyfall och värmeböljor.

Omställningsområden

Handlingsplanen pekar ut fem omställningsområden där Stockholm bedöms ha störst påverkan på miljön samt utmaningar inom klimatomställningen:

- Agera för en rättvis och inkluderande omställning
- Utveckla ett klimatpositivt energisystem
- Driva på för hållbara och fossilfria transporter
- Planera, bygga och utveckla staden cirkulärt och hållbart
- Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation

Att arbeta i omställningsområden syftar bland annat till att utveckla och stärka samverkan mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser inom stadens organisation. Samverkan behöver även ske med näringsliv, akademi, andra offentliga aktörer och civilsamhället.

Omställningsområdena återfinns i varsitt avsnitt med totalt 140 tillhörande åtgärder vilka är fördelade på ansvariga nämnder och bolagsstyrelser. Eftersom stadens klimatmål är mycket ambitiösa, och omvärlden är föränderlig, behöver portföljen av åtgärder kontinuerligt vidareutvecklas och nya åtgärder kommer successivt att genereras inom de fem omställningsområdena. I stadens budget- och uppföljningsprocess hanteras de åtgärder som redovisas i denna klimathandlingsplan, liksom förslag på tillkommande åtgärder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhälle och service. De fackliga organisationerna informeras vid förvaltningsgrupp den 15 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget och särskilt till den höjda ambitionsnivån i arbetet med klimatmålen samt handlingsplanens ansats att stimulera till samverkan genom arbetet med omställningsområden.

De synpunkter och förslag stadsdelsförvaltningen önskar framföra är följande:

- Implementeringen av klimathandlingsplanen och miljöprogrammet kommer i och med den höjda ambitionsnivån att kräva en utökad och löpande samverkan mellan nämnder och bolagsstyrelser. Genomförandeorganisationen kommer därmed att vara avgörande för en god måluppfyllelse där nya former för utbyte, lärande och genomförande behövs inom samtliga mål- och omställningsområden. Vidare ser förvaltningen att det vore önskvärt att ytterligare knyta den centrala medelreserven till genomförande av åtgärder i miljöprogrammet och klimathandlingsplanen. Gärna med en flexibilitet i ansökningsförfarandet för att främja och stödja innovativa lösningar.
- Stadsdelsförvaltningen är positiv till den tydligare integreringen av ett rättviseperspektiv i klimathandlingsplanen samt kopplingen till arbetet med mänskliga rättigheter. Det utökade ansvaret för stadsdelsnämnderna i det lokala omställningsarbetet kommer dock att kräva nya arbetsätt. Förvaltningens klimat- och miljöarbete är i huvudsak internt och att arbeta externt innebär därmed ett förändrat och utökat uppdrag. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt kommer mer resurser att vara nödvändiga. En utökad samverkan och dialog med invånare, näringsliv och civilsamhälle kommer även att ställa högre krav på enhetliga budskap inom staden. Förvaltningen efterfrågar därför samordning och ett delat huvudsakligt ansvar för åtgärden *1.8 Stärka och tydliggöra stadsdelsnämndernas roll kopplat till delaktighet och involvering i klimatomställningen*, förslagsvis tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- Stadsdelsförvaltningen ställer sig undrande till varför miljöspendanalysen från kommunstyrelsen som presenteras i klimathandlingsplanen är från 2021. I och med att miljöprogrammet sträcker sig fram till 2030 skulle det vara intressant med mer uppdaterad statistik då nästa hela föregående miljöprogramms planperiod genomförts sedan 2021.
- Stadsdelsförvaltningen noterar att stadsdelsnämnderna omfattas av åtgärden för att minska den totala energianvändningen men inte åtgärd 2.17b om att minska den relativa användningen. Anledningen till detta antas vara på grund av de svårigheter som föreligger just för nämnder som inte själva äger de fastigheter vari lokaler nyttjas, att mäta den relativa förbrukningen. Den totala användningen av energi säger dock mer om hur många lokaler som nyttjas just för tillfället än om energibesparingar- och effektivitet. Stadsdelsförvaltningen efterfrågar stadsgemensamma

metoder eller verktyg för att mäta den relativa förbrukningen, så att även stadsdelsnämnderna kan arbeta systematiskt med att minska den relativa energianvändningen. Utifrån en sådan eventuell metod bör indikatorn om energianvändning ändras för att på ett mer relevant sätt styra mot energibesparingar.

- I arbetet med åtgärd *1.9 Skapa utökade möjligheter för stockholmare att hyra, reparera, byta, dela, låna eller ge istället för att köpa nytt* ser förvaltningen ett behov av en utvecklad samverkan både inom staden men också tillsammans med näringsliv och civilsamhälle. I dagsläget finns flertalet initiativ och projekt som skulle dra nytta av samordning. Framförallt i relation till möjliga synergieffekter men också utifrån ett kommunikationsperspektiv för att stockholmare som nyttjar stadens eller andra tjänster lättare ska kunna navigera i det utbud som erbjuds.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag - Klimathandlingsplan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-10-09
Linda Palo, avdelningschef	2024-10-08